CHRISTIANITAS

Svätá Katarína z Janova: „Som tu z Božej vôle pre tých, čo ma potrebujú“

Branislav Krasnovský

14. septembra 2023 ✣ *Cirkev História*

Zbožné dievčatko, ktorému zabránili vstúpiť do kláštora v manželstve nesmierne trpelo

14. septembra si každý rok pripomíname sviatok renesančnej svätice Kataríny z Janova, ktorá je známa ako mystička, neúnavná služobnica a opatrovateľka chorých. Bola to vzácna žena, plná Božej viery a lásky, ktorá zmysel svojho života videla v utrpení za druhých a nežnej starostlivosti a pomoci chorým a hriešnikom.

Sv. Katarína z Janova na obraze Giovanni Agostiny Rattiho

zdroj: wikimedia commons

Svätá Katarína z Janova (1447 – 1510) pochádzala zo známeho janovského šľachtického rodu. Jej otec Giaccobo Fieschi prišiel do Janova z Neapola, kde patril k príslušníkom vysokej šľachty. Ešte ako *Neapoleco* začal rozvíjať obchod s najváženejšími mužmi janovskej *signorie* a vypracoval sa medzi najbohatších mužov mesta. Giaccobo Fieschi patril naozaj k elite, pretože pápež Inocent IV. bol jeho bratrancom. Matka sv. Kataríny Janovskej – Francisca de Nigro pochádzala tiež z významnej janovskej rodiny, žijúcej v meste „od nepamäti“.

Malá Katarína bola veľmi šikovným, krásnym a zbožným dievčatkom. Od malička bola známa svojou zbožnosťou, vynikala v skromnosti a sebazapieraní. Dlho sa modlievala, vo svojej izbe mala obraz Panny Márie a pred ním trávila v modlitbách mnoho hodín. Mala vysoko rozvinuté sociálne cítenie, a keď mala 13

rokov poprosila rodičov, či by nemohla vstúpiť do benediktínskeho kláštora v Janove, kde žila aj jej sestra Limbania. Rodičia, rovnako ako matka predstavená v spomenutom kláštore, jej žiadosť o vstup do kláštora zamietli, pretože v tom čase bola príliš mladá. Malá Katarína rodičov ako aj matku predstavenú poslúchla a odovzdala sa úplne do vôle Božej.

Vo veku 16 rokov rodičia rozhodli, že sa mladá Katarína vydá za janovského šľachtica Giuliana Adoma. Guliano však bol zhýralý mladík, vyhľadávajúci skazenú spoločnosť, ľahké ženy a holdujúci hazardu. Mladá Katarína prosila svojho muža, aby opustil cestu hriechu, no Giuliano sa jej vysmieval a správal sa k nej veľmi hrubo. Katarína, ktorej srdce bolo otvorené pre zbožnú lásku, nesmierne trpela, čo sa prejavilo aj na jej výzore. Kedysi nádherná mladá žena stratila svoju krásu, okolie ju ľutovalo. Duchovnú silu hľadala v modlitbe. Prestala vychádzať z domu a prestala sa stýkať aj so svojimi priateľkami, jej život sa niesol v znamení smútku a číreho zúfalstva.

Postupne sa nechala prehovoriť svojej matke a priateľkám z detstva, aby prestala so životom v smútku a ústraní. Presvedčili ju, že musí začať chodiť do spoločnosti, pretože inak sa utrápi. Nešťastná Katarína teda poslúchla a začala chodiť do spoločnosti, zúčastňovala sa zábav a vo svojom dome prijímala rôzne návštevy. Manželovi Giulianovi to však bolo jedno, on mal svojich kamarátov z mokrej štvrte a prostitútky.

Sv. Katarína z Janova na obraze majstra z Frankfurtu

zdroj: wikimedia commons / McNay Art Museum

Čoskoro mladá Katarína zistila, že spoločnosť janovských šľachtičien s ich pochybnými morálnymi hodnotami sa jej bridí. Útechu v prázdnej zábave a dvorení nenachádzala, jej srdce ostávalo aj naďalej vyprahnuté a nešťastné. Večer na sviatok sv. Benedikta zúfalá Katarína vstúpila do benediktínskeho kláštora v Janove, aby navštívila svoju sestru. V cele sa zverila svojej sestre so všetkým svojím bôľom a nešťastím. Sestra Limbania Katarínu pozorne vypočula a po krátkej chvíli sestre odporučila, aby sa obrátila na kláštorného spovedníka a požiadala ho o radu.

Svätá Katarína Janovská s láskou doopatrovala svojho manžela

Mladá Katarína poslúchla. Zlomená a duševne ubolená vstúpila do spovednice, kde sa jej vnútorná bolesť ešte viac zintenzívnila. Katarína však pochopila, že sekulárny svet nie je mesto pre ňu a bude v ňom neustále trpieť. Kňaz jej dal rozhrešenie, no navrhol jej, aby prehodnotila celý svoj život a urobila si generálnu spoveď. Katarína poslúchla, pred krížom strávila dlhé hodiny, rozjímala o bolestnom umučení Božského Spasiteľa a spísala si zoznam svojich hriechov.

Jednú noc, ktorú sa opäť chystala stráviť v modlitbách a rozjímaní pred krížom, mala videnie Nášho Pána Ježiša Krista, ako niesol svoj ťažký kríž a krvácal z rán po bičovaní. Kristus stál pred ňou a povedal: *„Pozri sa dieťa, toto je moja krv vyliata z lásky k tebe a na zahladenie tvojich hriechov.“* Katarína ráno pristúpil ku generálnej spovedi a po prebdenej a premodlenej noci prijala Eucharistiu. Jej život sa následne od základov zmenil.

Od generálnej spovede prestala byť svätá Katarína nešťastná, skončila s výčitkami manželovi pre jeho spôsob života. Trpezlivo znášala všetky príkoria od manžela a zintenzívnila za neho svoje modlitby. Prosila v nich, aby milostivý Boh zachránil jeho dušu a priviedol ho späť na cestu pokánia. Katarínin manžel za ten čas úspešne prehajdákal takmer celý rodinný majetok a jeho hriešny a bohapustý život plný alkoholu a hýrenia s prostitútkami sa výrazne odrazil aj na jeho zdraví.

Ťažká choroba ho pripútala na lôžko, napriek tomu odmietal ísť na spoveď, hoci bol jeho život plný bolesti, zúfalstva a výčitiek svedomia. Diabol sa nechcel vzdať duše hriešnika a zúrivo o ňu bojoval. Guliano na svojom lôžku zlorečil nielen svojej manželke, ale aj celej rodine a otvorene sa rúhal Bohu. Svätá Katarína Janovská kvôli tomu nesmierne trpela, neprestávala sa však za svojho manžela modliť.

Aj Guliano si prežil svoju strašnú „Noc Duše“.Neustále sa rúhal a vysmieval sa svätej Kataríne pre jej vieru v Boha. Zlorečil a preklínal, takže svätá Katarína sa veľmi obávala o spásu jeho nesmrteľnej duše. Keď zlorečenie jej manžela vrcholilo v tiráde nenávisti a blasfémie, odišla do rodinnej kaplnky, kde si kľakla pred krížom a s plačom sa takto modlila k Bohu: *„Pane, prosím Ťa, zachráň dušu môjho manžela, nenechaj ho v moci diabla. Je v Tvojej moci ho zachrániť, prosím Ťa, pomôž mu a zachráň ho.“*

Keď sa po modlitbe vrátila opäť k lôžku, uvidela, že manžel sa na prvý pohľad javil iný. Modlitby Kataríny z Janova milostivý Boh vyslyšal. Keď totiž sv. Katarína prišla do izby, plakal a prosil ju o odpustenie za všetky príkoria, ktoré jej spôsobil. Zároveň požiadal manželku, aby zavolala kňaza a po dlhých rokoch sa konečne vyspovedal. Dokonca s manželkou vstúpil do 3. rádu sv. Františka z Assissi a odovzdal sa úplne do Božej vôle.

Posledné mesiace prežil v Božej blízkosti, svoje bolesti obetoval za obrátenie hriešnikov a umrel v prítomnosti kňaza, pričom prijal *viatikum* a pri poslednom výdychu držal svoju manželku za ruku. Manžel Guliano umrel okolo roku 1474, ovdovená Katarína manžela kresťansky pochovala, vysporiadala všetky finančné záležitosti a všetky ostatné financie, ktoré jej ešte ostali, sa rozhodla darovať tým najbiednejším.

Svätá Katarína z Janova sa po smrti manžela začala starať o chorých

Po smrti manžela a vysporiadaní majetkových pomerov začala svätá Katarína z Janova slúžiť Bohu službou tým najbiednejším. Chodila do mestského chudobinca a nemocnice a konala skutky kresťanskej lásky. V mladosti bývala veľmi útlocitná – zmocňovali sa jej mdloby, keď videla ľudskú biedu umierajúcich v podobe pošpinenia, hnisavých rán či zapáchajúcich vredov. Jej niekdajšie „priateľky“ boli zhrozené, keď sa dozvedeli, s akou láskou sa venuje ošetrovaniu umierajúcich v nemocniciach, ktorých zároveň jemne nabádala, aby v prvom rade mysleli na spásu svojej nesmrteľnej duše. Umierajúcich navštevovala aj v ich domovoch, a keď o to požiadali, privádzala k nim kňaza, ktorého mnohí, podobne ako jej mŕtvy manžel, vo svojom hriešnom živote častokrát dlho odmietali a podobne ako on, sa aj oni rúhali a častovali sv. Katarínu nadávkami a nevyberanými slovami.

V roku 1490 oslovili sv. Katarínu z Janova kázne Girolama Savanarolu, od roku 1499 bol jej duchovným vodcom páter Cattaneo Marabotto a milostivý Boh ju obdaril mystickými darmi – extázami, vnútorným ohňom či neuhasiteľnou láskou k Nášmu Pánovi, Ježišovi Kristovi.

Girolamo Savonarola

zdroj: wikimedia commons

Keď v rokoch 1497 – 1505 sužovala Janov morová epidémia (pri ktorej však kňazom a biskupom ani len vo sne nenapadlo zatvárať kostoly a podávať Eucharistiu na ruku, svätá Katarína z Janova pokračovala v ošetrovaní chorých – aj tých, ktorí boli nakazení morom. Podľa jej životopiscov pri ošetrovaní ženy, ktorá už nedokázala ani len vysloviť meno Ježiš, sa svätá Katarína Janovská naklonila nad touto nakazenou nešťastnicou, pobozkala ju na ústa a šepkala jej do ucha slová modlitby a útechy. Žene sa vrátila reč, vyspovedala sa a umrela v Božej milosti.

Svätá Katarína z Janova sa však pri ošetrovaní spomenutej ženy nakazenej morom sama nakazila. Na tele sa jej objavili bolestivé vredy, ktoré na krku a v podpazuší za strašných bolestí praskali. Z nich sa sv. Kataríne Janovskej valila krv a hnis. Svätica však znášala všetky bolesti s tichou vnútornou radosťou a svoje bolesti obetovala na spásu hriešnikov. Do dreveného morového baraku chodil kňaz, ktorý tiež prežil v minulosti mor a stal sa voči chorobe imúnnym. Tento kňaz zachraňoval ľudské duše v poslednej chvíli, a keď sa svätá Katarína Janovská vyliečila, s ešte väčším úsilím pokračovala v ošetrovaní nakazených morom.

Nasledujúcich 12 rokov prežila svätá Katarína Janovská v službe tým najbiednejším. Modlievala sa pri práci a večer sa modlila do polnoci ešte najmenej 6 hodín. Odmietala stravu, každý deň však prijímala Eucharistiu, ktorá sa stala jej jediným pokrmom, pričom v čase, kedy žila, nebolo bežné prijímať najsvätejšiu Eucharistiu každý deň. Srdce jej horelo nadprirodzenou láskou k Bohu, z ktorej čerpala nevýslovnú radosť a útechu. Božiu lásku cítila všade okolo seba, milovala kvety a šírila okolo seba radosť, nádej a obrovskú duchovnú útechu.

Posledných 9 rokov života trpela veľkými bolesťami, ktoré ju často nútili do kriku a plaču. Keď bolestný záchvat pominul, opäť sa jej zmocnila radosť a ďakovala Bohu za svoje muky, ktoré obetovala za hriešnikov. Každý, kto sa s ňou stretol, bol touto krehkou ženou uchvátený; mnohí hriešnici sa vďaka Kataríne Janovskej obrátili, opustili cestu hriechu a vrátili sa opäť k Bohu.

Svätica naposledy vydýchla 4. septembra 1510, jej telo bolo pochované v nemocničnom chráme v Janove. V roku 1675 bola beatifikovaná pápežom Klementom X. a pápež Klement XII. ju kanonizoval v roku 1737.

Svätá Katarína z Janova zanechala tri duchovné spisy. Dielo *Vita* je jednoduchým opisom jej života, v *Duchovných dialógoch* sa podelila so svojimi zážitkami, duchovnými metódami, modlitbami, pričom pomerne podrobne hovorí o Božom milosrdenstve a láske.

Najznámejším dielom je jej *Traktát o Očistci – Trattato del Purgatorio*, v ktorom opísala všetko, čo jej dovolil Náš Pán Ježiš Kristus o Očistci poznať. Opísala videnie ohňa v Očistci, v ktorom sa duše zbavujú nánosov hriechu, aby dokázali prebývať následne v Božej blízkosti. Oheň v Očistci prirovnala k spôsobu čistenia zlata ohňom. Podľa jej slov sú trpiace duše v Očistci doslova zaplavené Božou láskou, živené nádejou, že čoskoro uvidia Boha tvárou v tvár. Duše v Očistci trpia, že nemôžu byť v Božej blízkosti a Očistec prirovnáva k strašidelnej, pochmúrnej noci, ktorá sa však ráno zmení na nádherný a šťastný deň.

Podľa jej slov duše potrebujú modlitby živých, pretože tieto modlitby im dokážu Očistec skrátiť. Dôležité je preto nezabúdať na duše v Očistci a dávať za ne obetovať sväté omše a modliť sa za ne. Správnosť jej učenia o Očistci neskôr potvrdil aj Tridentský koncil.

Hrob sv. Kataríny Janovskej

zdroj: wikimedia commons

Svätá Katarína z Janova žila v búrlivom období krátko pred blasfemickým vystúpením Martina Luthera. Celý svoj život bola vernou a dobrou katolíčkou, ctiacou sviatosť manželstva napriek tomu, že jej zväzok nebol šťastný. Obetovala sa a doopatrovala svojho manžela, ktorý dosiahol napokon vďaka jej modlitbám svoju spásu. Celý zvyšný život potom pomáhala biednym a chorým, za ktorých obetovala všetky svoje bolesti a ktorých chcela svojimi modlitbami a pomocou priviesť ku spáse.

Modlitba

Milostivý Bože, Ty, ktorý si si vyvolil sv. Katarínu z Janova k životu naplnenému skutkami milosrdenstva, prosíme Ťa, nauč nás poznávať Tvoju vôľu, aby sme podobne ako ona, aj my žili príkladným katolíckym

životom. Skrze Tvojho Syna Ježiša Krista, Nášho Pána, ktorý s Tebou a v jednote s Duchom Svätým žije a kraľuje na veky vekov. Amen

URL adresa článku: http://christianitas.sk/svata-katarina-z-janova-som-tu-z-bozej-vole-pre-tych-co-ma-potrebuju/